

שם: ענבל מוזס

שם העבודה: התועלת והחסמים לרופא ולמטופל בביקורים דיגיטליים

מנחים: פרופ' אורנה בראון-אפל, פרופ' אנטוני היימן

תקציר

רקע:

התפתחותה ונגישותה של הטכנולוגיה לצד היבטים כלכליים שנבעו מעלויות במערכת הרפואית, הביאו בשנים האחרונות לפעילות ענפה בתחום הרפואה מרחוק, "Telemedicine". ביקורים דיגיטליים בוידאו בהם המטופל והרופא רואים ושומעים זה את זה במסגרת ביקור רפואי, מהווים אלטרנטיבה למתן שרות רפואי במרפאה ומאפשרים למטופל ולרופא לערוך ביקור רפואי מכל מקום ובכל שעה ללא הגעה פיזית. על אף היתרונות הרבים בביקורים דיגיטליים למטופל ולרופא, לא כל המטופלים והרופאים מאמצים שיטה זו, על כן חשוב להעמיק ולהבין מהן ההעדפות והמאפיינים של המטופלים לשימוש בביקורים בוידאו כמו גם החסמים והקדמים מצד הרופא לשימוש. ולאפשר תכנון נכון יותר ושיפור השרות במערכת הבריאות ולזהות את האתגרים בהפעלה שעדין אינם ברורים דיים.

בצד המטופל, עבודת המחקר תתמקד בהבנת הגורמים המשפיעים על השימושים באוכלוסיות שונות. נבחן את המקרים הקליניים והסיבה בה מטופל בוחר להגיע לביקור, הקשר בין מאפיינים הסוציו דמוגרפיים והחברתיים לשימושים והבנה מדוע בעולם של נגישות טכנולוגית, עדין אוכלוסיות מסוימות אינן משתמשות בביקור דיגיטלי. כהשלמה, נבחן את האוכלוסייה החרדית בישראל, בה יש נגישות טכנולוגית מעטה ונחקר מהם הגורמים לשימושים ומה יעודד שימוש עתידיים. את מודל השימושים בכלל האוכלוסיות נבחן לפי מודל קבלת טכנולוגיה Diffusion of Innovations (TAM) Technology Acceptance Model ותיאוריה של פעפוע של חידושים (DOI). (Rogers, 1995), (Davis, Bagozzi, & Warshaw, 1989).

בצד הרופא, נתמקד בהבנת המקדמים והחסמים של ניהול הזמן אצל הרופא. נרצה לבחון את תפיסת הזמן והעומס של הרופא, והאם יש קשר בין סוג המפגש (דיגיטלי או במרפאה) לבין משתני הזמן כמות ביקורים, משך ביקור NOSHOW וביקורים חוזרים.

אוכלוסיית המחקר תכלול רופאים ומטופליהם מקופת חולים מאוחדת ועל בסיס נתוני קופת החולים. קופ"ח מאוחדת השיקה בשנת 2019 "שרות רפואה היברידית" המאפשר ביקורים בוידאו כחלק מרפואת הקהילה, בשעות המרפאה וע"י הרופא המטפל והמוכר. כיום בשירות זה זמינים מאות רופאים ברחבי הארץ.

חשיבות וחדשנות המחקר:

בעידן של מגפות (קורונה) מחסור בזמינות שירותים רפואיים ורמת שחיקה גבוהה בקרב הרופאים המטפלים, שילוב שירותים מרחוק הינו עובדה. אנו נרצה לבחון איך שילוב זה משפיע על מערכת שירותי הבריאות בקהילה. מודל של טלמדיסין בקהילה כחלק משרות רפואי קהילתי בסיסי בשעות פעילות המרפאה טרם נבדק לעומק והבנת החסמים והמקדמים תתרום לשיפור השירות ברפואת הקהילתית כמו גם הבנת הקשיים והעומסים על הרופאים.

יעד כללי:

לאפיין את הגורמים הארגוניים, טכנולוגיים ואישיים המקדמים והמעכבים שימוש בשירותים היברידים אצל הרופאים והמטופלים, והשפעתם על ניהול זמן הרופא והמטופל, שביעות רצון ותפקיד הרופא במודל החדש.

מטרות המחקר ספציפיות:

מחקר איכותני –

- בחינת העדפות והשיקולים של מטופלים בבחירת שיטת הביקור: ביקור מרחוק או במרפאה.
- בחינת ההעדפות והשיקולים, תחושת העומס וניהול הזמן של הרופא בביקורים מרחוק או במרפאה.

מחקר כמותני –

- האם שיטת הביקור מנבאת את שכיחות השימושים בשרותי הבריאות (כמות תדירות ומשך הביקורים החוזרים, אי-הגעה, הפניות לפיזיותרפיה, צריכת התרופות, הפניה לרופא אורתופד, הפניה לדימות) בקרב חולים הסובלים מכאבי גב.
- האם שיטת הביקור מנבאת את איכות ותוצאות הטיפול בקרב חולים הסובלים מכאבי גב.
- בחינת הקשר בין התכונות המשפיעות על המטופל (הכרות עם הרופא, זמינות התור, הדחיפות, חשיפה להדבקה, זמן המתנה לרופא) לבין בחירת סוג השרות הרפואי (פיזי או דיגיטלי)

אוכלוסיית המחקר:

תכלול מבוטחי קופת חולים מאוחדת מעל גיל 18 וכן רופאים העובדים במאוחדת, שכירים ועצמאיים.

מבנה המחקר:

מחקר משולב כמותני ואיכותני, רטרוספקטיבי, (Mixed) methods, לאפיון מקיף של הגורמים המקדמים והמעכבים שימוש בשירותים היברידים, וכן סקר חתך.